C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1168/24 Judecătoria Orhei sediul Central
Nr.PIGD 1-23099945-03-21rji-18092024 Judecător V.Caragia

D E C I Z I E
În numele Legii

29 ianuarie 2025 municipiul Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord,
În completul compus din:
Președintele ședinței, judecător Ghenadie Liulca
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Aurelia Andronache

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 22 noiembrie 2023, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Sîrbu Nicolae** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La 11 iulie 2023, în Judecătoria Orhei sediul Central, a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Sîrbu Nicolae, împotriva administrației instituțiilor penitenciare, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Central din 22 noiembrie 2023, a fost admisă plângerea condamnatului Sîrbu Nicolae împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

S-a constatat faptul că, condamnatul Sîrbu Nicolae *****, născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.18 Brănești, perioada continuă de la 20.11.2019 până în prezent 22.11.2023, pe o perioadă totală de 1463 (una mie patru sute șaizeci și trei) zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Sîrbu Nicolae *****, născut la *****, cu 292 (două sute nouăzeci și două) zile, pentru perioada de 1463 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.18 Brănești, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În privința perioadei de 3 (trei) zile calculate în condițiile art. 473^4 alin. (5) CPP (din perioada de 1463 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), instanța de judecată a considerat oportun compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Sîrbu Nicolae *****, născut la *****, a sumei de bani în mărime de 150 (una sută cincizeci) lei, şi anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr.18 Brănești să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia, conform prevederilor art. 473^4 alin.(3) din Codul de procedură penală, instituția penitenciară urmează să informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

Împotriva încheierii în cauză a declarat recurs directorul Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca, solicitându-se casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea condamnatului Sîrbu Nicolae, referitoare la condițiile de detenție.

În susținerea poziției a indicat, că în perioada deținerii în Penitenciarul nr.13 Chișinău și în Penitenciarul nr.18 Brănești n-a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, concluzionându-se că acestea nu pot fi calificate ca inumane şi degradante, adică contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Consideră, că la examinarea plângerii adresate de condamnatul Sîrbu Nicolae, privind condițiile precare de detenție din Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.18 Brănești, în care a fost deținut, instanța de judecată n-a luat în considerare particularitățile individuale pentru fiecare caz în parte, aceasta fiind examinată prin prisma condițiilor generale din instituțiile penitenciare conform datelor din Raportul

anual pentru anul 2017 al Comitetului European pentru Prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane, precum şi pe practica Curţii Europene a Drepturilor Omului.

Indică, că pe parcursul deţinerii în instituţia penitenciară, acesta n-a adresat plângeri în adresa administraţie penitenciarelor prin care să invoce dezacordul faţă de condiţiile de detenţie.

Conchide, că condamnatului Sîrbu Nicolae, i-a fost acordat minimul de condiţii pentru executarea detenţiei în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.18 Brănești, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deținut în condițiile contestate.

Invocă dezacord și în partea ce ține de acordarea cu titlu de despăgubire a sumei în mărime 150 lei, pentru perioada de 3 zile în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție.

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.

Verificând materialele prezentate în raport cu motivele recursului declarat, Colegiul penal consideră justificat de a-l admite din alte motive decât cele invocate, a casa parțial încheierea contestată, în latura aplicării prevederilor art.473^4 alin.(5) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii*: ...admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: ... rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri.*

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 06 februarie 2020, Sîrbu Nicolae ***** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (1), art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) CP a-i stabili lui Sîrbu Nicolae ***** o pedeapsă definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate cu închisoare pe un termen de 2 /doi/ani și 6/șase/ luni cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de angajarea persoanelor la lucru peste hotarele țării pe un termen de 2 ani. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, la pedeapsa stabilită lui Sîrbu Nicolae ***** a-i adăuga parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința judecătoriei Chișinău

sediul Centru din 22.11.2018, stabilindu-i o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4/patru/ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de angajarea persoanelor la lucru peste hotarele țării pe un termen de 3/trei/ani.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 mai 2020, adoptată în conformitate cu art.364/1 Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, inculpatul Sîrbu Nicolae ***** a fost recunoscut vinovat şi condamnat: - în baza art.190 alin.(1) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis; - în baza art.190 alin.(1) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis; 2 În baza art.84 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Sîrbu Nicolae i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 25 noiembrie 2020, s-a decis Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului Sîrbu Nicolae, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe Sîrbu Nicolae *****, ca fiind vădit neîntemeiat.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 ianuarie 2021, Sîrbu Nicolae ***** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal şi, prin aplicarea prevederilor articolului 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, i se stabilește în baza acestei norme o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 1 (unu) an, în penitenciar de tip semiînchis. Potrivit prevederilor art. 84 alin. (1) și (4) CP, pentru comiterea prin concurs, a infracțiunii stabilite în prezenta sentință și a infracțiunilor stabilite în sentința nr. 1-5062/2019 emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) la 04 mai 2020, prin cumulul parțial al pedepselor stabilite în prezenta cauză penală (un an închisoare în penitenciar de tip semiînchis) și al pedepsei stabilite în cauza nr. 1-5062/2019 emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) la 04 mai 2020 (2 (doi) ani și 6 (șase) luni închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu includerea în acest termen a perioadei de la 04 mai 2020 până la 01 iulie 2020), se stabilește lui Sîrbu Nicolae ***** o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) ani, în penitenciar de tip semiînchis, cu includerea în acest termen a perioadei de la 04 mai 2020 până la 01 iulie 2020 precum și a perioadei de la 02 iulie 2020 până la

data pronunțării prezentei sentințe. Potrivit art. 85 CP, combinat cu art. 90 alin. (10) CP, pentru comiterea de către inculpatul Sîrbu Nicolae *****, a infracțiunii stabilite în prezenta sentință, în perioada de probă, stabilită prin sentința nr. 1-592/18 emisă de judecătoria Chișinău (sediul Centru) la 22 noiembrie 2018 (devenită definitivă de la 13 martie 2019), se dispune executarea reală de către inculpat a pedepsei stabilite în sentința nr. 1-592/18 emisă de judecătoria Chișinău (sediul Centru) la 22 noiembrie 2018 și prin adăugarea parțială a pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 4 (patru) ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, la pedeapsa de 3 (trei) ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu includerea în acest termen a perioadei de la 04 mai 2020 până la 01 iulie 2020 precum și a perioadei de la 02 iulie 2020 pînă la data pronunțării prezentei sentințe, se stabilește inculpatului S Sîrbu Nicolae *****, o pedeapsă definitivă, sub formă de închisoare pe termen de 5 (cinci ani) 6 (șase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis cu includerea în acest termen a perioadei de la 04 mai 2020 până la 01 iulie 2020 precum și a perioadei de la 02 iulie 2020 până la data pronunțării prezentei sentințe.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 17 iunie 2021, Sîrbu Nicolae ***** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin.(2) lit. b) și d) și art.190 alin. (1) Cod Penal. În baza art.84 alin. (1) Cod Penal, a-i stabili Sîrbu Nicolae *****, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 1 lună (un an și o lună), cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 iunie 2021, Sîrbu Nicolae ***** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 190 alin.1 /episodul din 06.03.2018/, 190 alin.1/episodul din 28.05.2018/, 361 alin.1, 190 alin.1/episodul din 23.06.2018/ și 190 alin.1/episodul din 22.10.2018 și 23.10.2018/ Cod Penal și în baza acestor Legi cu aplicarea art.70 alin.(3/1), 79 Cod Penal se condamnă la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen a câte - 8/opt/luni pentru fiecare episod menționat. Sîrbu Nicolae ***** se recunoaște vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.190 alin.1 /episodul din ianuarie 2019/ și art.190 alin.1/episodul din 28.01.2019/ și în baza acestor Legi se condamnă a câte - 1/un/ an închisoare pentru fiecare episod. În baza art.84 alin.1 Cod Penal pentru concurs de infracțiuni prin cumulul parțial al pedepselor aplicate se stabilește lui Sîrbu Nicolae ***** pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen - 4 /patru/ ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 august 2021, Sîrbu Nicolae ***** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 189 alin. (2) lit. b)

din Codul penal (7 episoade); art. 189 alin. (3) lit. e) din Codul penal (2 episoade) și art. 190 alin. (2) lit. b) din Codul penal. Conform art.84 alin.(1) Cod Penal al RM, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, se stabilește lui Sîrbu Nicolae ***** o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1500 (una mie cinci sute) unități convenționale, ceea ce constituie conform art. 64 alin. (2) din Codul penal, 75 000 (șaptezeci și cinci) mii lei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de angajarea persoanelor la lucru peste hotarele țării ani pe un termen de 2 (doi) ani.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2022, a fost menținută sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 august 2021, fără modificări.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21 iunie 2022, Sîrbu Nicolae ***** a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190, alin. (1), 190, alin. (1) şi 190, alin. (2), lit. b) din Codul penal. În conformitate cu art. 84 alin. (1) şi (2) din Codul penal, pentru u concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, se stabilește lui Sîrbu Nicolae o pedeapsă definitivă cu închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis şi cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de angajarea persoanelor la lucru peste hotarele țării ani pe un termen de 2 ani. Potrivit art. 84 alin. (2) şi (4) din Codul penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin prezenta sentință, prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 6 februarie 2020, prin sentința Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 28 ianuarie 2021, prin sentința Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 17 iunie 2021, prin sentința Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 29 iunie 2021 şi prin sentința Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 25 august 2021, se stabilește lui Sîrbu Nicolae o pedeapsă definitivă cu închisoare pe un termen de 10 (zece) ani şi 6 (şase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1500 (o mie cinci sute) de unități convenționale, ce reprezintă echivalentul a 75000 (șaptezeci şi cinci mii) lei şi cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de angajarea persoanelor la lucru peste hotarele țării ani pe un termen de 4 (patru) ani. Conform art. 87 alin. (2) din Codul penal, pedeapsa cu amendă stabilită lui Sîrbu Nicolae prin sentința din 25 august 2021, se va executa de sine stătător.

Potrivit raportului nr.2/4975 din 23 octombrie 2023, în privința condamnatului Sîrbu Nicolae *****, începutul executării pedepsei condamnatului, se consideră din 19 noiembrie 2019, iar sfârșitul executării pedepsei la 18 mai 2030. Perioada detenției

în instituțiile penitenciare, după cum urmează: în Penitenciarul nr.13 Chișinău perioada: 20.11.2019-16.11.2020, 04.01.2021-19.07.2021 și 01.11.2021-15.08.2022, și în Penitenciarul nr.18 Brănești perioada: 16.11.2020-04.01.2021, 19.07.2021-01.11.2021 și 15.08.2022 - până în prezent.

Referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr.13 Chișinău, se indică că, condițiile de detenție pentru deținutul Sîrbu Nicolae *****, au corespuns minimului necesar conform condițiilor izolatorului de urmărire penală. Celulele corespund condițiilor de detenție şi sunt amenajate conform prevederilor anexei nr. 22,23 a Statutului executării pedepsei de către condamnați ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim. În același context potrivit prevederilor pct. 466 a aceluiași act normativ, pe perioada toamnă-iarnă temperatura aerului în spațiile de locuit nu este mai mică de 18° C. Iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri cu capacitatea de 100 W, toate celulele sunt amenajate cu prize. Aerisirea celulelor este asigurată prin intermediul geamurilor din celule şi ferestrelor de aerisire amplasate mai sus de ușa intrării în celulă. Celulele sunt asigurate cu closete care sunt despărțite de restul celulei printr-un perete. Este de menționat faptul, că deținutul este obligat să respecte regulile sanitaro-igienice şi de igienă personală, să aibă un exterior îngrijit şi să păstreze îmbrăcămintea şi lenjeria de pat eliberată de administrația penitenciarului, să mențină permanent curățenia în încăperile de detenție, în celule, după deșteptare să-şi aranjeze paturile conform modelului stabilit şi să facă pe rând curățenie în celulă. Referitor la starea sanitaro-igienică, este de remarcat şi faptul că anual este încheiat contract de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsectizare, cu agenții economici de profil, care prestează serviciile respective periodic şi la necesitate. Deținuții sunt asigurați cu minimul necesar pentru trai (lenjerie de pat, obiecte de primă necesitate igienică conform necesităților), sunt asigurați cu hrană caldă de trei ori pe zi, conform graficului prestabilit, gratuit, din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 609 din 29.05.2006, în conformitatea cu Ordinul MJ RM nr. 512 din 26.12.2007 cu privire la aprobarea regulamentului privind organizarea alimentației deținuților din penitenciar şi Ordinului MJ RM nr. 100 din 07.03.2007, cu privire la aprobarea normelor de alimentare a deținuților pentru cazurile excepționale când aprovizionarea deținuților cu hrană caldă nu este posibilă şi a normelor de substituire a unor produse alimentare prin altele. Deținuții zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere. În această ordine de idei se conclude că deținutul

Sîrbu Nicolae ***** nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției.

Referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr.18 Brănești, se indică că, Penitenciarul nr. 18-Brăneşti este un penitenciar de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin, fiind divizat în 11 sectoare de tip barac, care sunt dislocate în 2 zone locative. Pe perioada deținerii în Penitenciarul nr. 18-Brăneşti condamnatul Sîrbu Nicolae ***** a fost repartizat în sectorul nr. 2/secția nr. 10, unde i s-a oferit pat pentru dormit dotat cu saltea, pernă şi lingerie de pat. Sectorul nr. 2/secția nr. 10 are suprafața locativă de 210,04 m2 unde sânt amplasate 60 paturi şi se dețin în mediu 52-53 condamnați care beneficiază de iluminare naturală şi artificială prin rețeaua de tensiune 220V, încălzire centralizată care menține temperatura admisibilă în încăpere şi au acces permanent la apa potabilă. Geamurile au dimensiunile 1,5 x 1,5 m. Sectorul este dotat cu trei lavoare separate de încăperea locativă cu uşă şi coridor, la care deținuții au acces nelimitat pentru a se spăla pe mîini, dinţi în faţa sectorului este amenajat un loc pentru fumat, dotat cu scaune şi acoperiş. Toţi condamnaţii din zona locativă de la deşteptare pînă la stingere au acces la plimbare nelimitat (cu respectarea programului zilei) şi la activităţile de pe teritoriul penitenciarului (biserică, teren sportiv, bibliotecă, muncă, şcoală profesională ş.a), Totodată menţionăm că, în Penitenciarul nr. 18-Brăneşti, absolut toţi condamnaţii beneficiază de apă caldă pentru baie, două zile pe săptamînă în instituţie sunt 6 cazangerii, una din ele este destinată pentru pregătirea hranei restul sunt destinate pentru încălzirea încăperilor locative şi a apei calde. Zilnic, funcţionează o maşină de spălat automat cu capacitatea de 25 kg, şi 2 maşini de spălat automat cu capacitatea de 6 kg unde condamnaţii au posibilitate să-şi spele hainele personale şi uscarea hainelor în spaţiile special amenajate la aer liber. Toate sectoarele din zonele locative a penitenciarului dispun de astfel de spaţii. La spălătorie este angajat un deţinut care organizează ca toţi deţinuţii să aibă acces permanent. Totodată, unii deţinuţi, din cont propriu, şi-au instalat maşini de spălat în secţiile de trai. Toţi deţinuţii au posibilitatea să-şi plaseze proprietatea într-un depozit sigur, şi posibilitatea să o acceseze la necesitate. Starea sanitaro-igienică este satisfăcătoare, anual de către instituţia penitenciarului, sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsectizare, cu agenţii economici de profil, care prestează serviciile respective. Toţi deţinuţii beneficiază de o alimentare sănătoasă şi echilibrată care să răspundă la nevoile individuale, inclusiv cerinţelor religioase, culturale sau de altă natură. Alimentarea deţinuţilor este asigurată cu hrană caldă de 3 ori pe zi, la ore prestabilite, gratuit din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor minime

stabilite prin Hotărîrea Guvernului nr. 609 din 29 mai 2006. Toți condamnații primiți în penitenciar sânt supuși unui examen medical și sunt plasați în carantină. Cu referire la asistența medicală de urgență, menționăm că, în penitenciar se desfășoară serviciul diurn de câte un asistent medical, iar în cazul în care se depășesc competențele acordării primului ajutor, este solicitată ambulanța. La data de 26.04.2019, de către Agenția Națională pentru Sănătate publică, secția medicală a primit Autorizația Sanitară pentru Funcționare înregistrată cu nr. P-0983/2019. Toți deținuții beneficiază de asistență medicală în condiții de confidențialitate și sunt informați despre posibilitatea accesării serviciilor medicale. Toți deținuții bolnavi, care vin în penitenciar, se cazează în încăperile secției medicale a penitenciarului sau sunt transferați de urgență la Penitenciarul nr. 16-Pruncul.

Cu referire la încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22.11.2023, Colegiul penal stabilește că judecătorul de instrucție corect a admis plângerea condamnatului Sîrbu Nicolae împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de fond privind constatarea faptului că Sîrbu Nicolae a fost deţinut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.18 Brănești în calitate de condamnat.

Colegiul penal, similar celor constatate de judecătorul de instrucție, consideră că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Sîrbu Nicolae pe parcursul detenției sale în în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.18 Brănești, în calitate de condamnat, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției într-un mod contrar prevederilor art.3 din Convenție.

Conform art.3 a Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului, nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

Conform art.473^2 alin.(1) Cod de procedură penală, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, încalcă drepturile condamnatului sau prevenitului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit personal

sau prin intermediul unui avocat la instanța în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară ale cărei acțiuni sau inacțiuni se contestă.

Conform prevederilor art.473^2 alin.(3) Cod de procedură penală, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Conform prevederilor art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În acest sens, apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate în raport cu poziția instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența CEDO cu referire la încălcarea art.3 din Convenție, judecătorul de instrucție just a stabilit că pe parcursul perioadei vizate, Sîrbu Nicolae s-a deținut în condiții de supraaglomerare, nefiind respectată norma spațiului locativ per persoană, confirmându-se și celelalte alegații ale condamnatului referitor la condiţiile sanitare şi igienice, sistemul de canalizaţie şi aerisire, alimentaţia, accesul la apă potabilă ș.a., ceea ce evident determină încălcarea drepturilor sale garantate de art.3 CEDO.

Recurentul mai pretinde că Sîrbu Nicolae nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman sau degradant, fiind asigurat cu minimul de întreținere.

Argumentul recurentului, Colegiul penal îl apreciază ca nefondat, în acest sens, menționând prevederile pct.464 al Statutului executării pedepsei de către condamnați, potrivit căruia, fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții.

În acest aspect, Colegiul penal consideră oportun de a se referi și la practica CEDO expusă în cauzele Kantyrev împotriva Rusiei, Kadikis împotriva Letoniei și Melnik împotriva Ucrainei, unde Curtea a reiterat că atunci când suprapopularea dintr-o închisoare atinge un anumit nivel, acest element este suficient, în sine, pentru a concluziona încălcarea art.3 din Convenție.

Colegiul penal reține criticile invocate de către judecătorul de instrucție asupra raportului administrației instituțiilor penitenciare, precum că Sîrbu Nicolae sa aflat în instituțiile penitenciare în condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici-un aspect inuman și/sau degradant, nefiind fundamentate pe careva probe, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părți, în lipsa altor dovezi, instanța s-a bazat pe rapoartele organizațiilor naționale și internaționale ce țin de acest aspect.

Respectiv, Colegiul penal, la fel ca și judecătorul de instrucție, consideră că dificultățile cu care s-a confruntat Sîrbu Nicolae pe parcursul detenției sale în perioada nominalizată, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

Cu toate acestea, totuși instanța de recurs va casa parțial verdictul judiciar emis de către prima instanță, în latura aplicării prevederilor art.473^4 alin.(5) Cod de procedură penală, dispunând astfel eronat în privința perioadei de 3 zile (din perioada de 1463 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Sîrbu Nicolae, a sumei de bani în mărime de 150 lei şi anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

Or, potrivit art.473^2 (3) Cod de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. Potrivit alin.(4) al aceluiași articol, în cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească.

Potrivit art.473^4 alin.(5) Cod de procedură penală, prevede faptul că, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3) CPP, instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

Prin urmare, instanța de recurs ține a menționa faptul că nu poate însuși raționamentul primei instanțe referitor la compensarea celor 3 zile de detenție (din perioada de 1463 zile și care nu au putut fi împărțite la 10) în valoare bănească, în condițiile în care potrivit raportului întocmit în baza art. 473^3 alin.(2) CPP de către administrația în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarului nr.18 Brănești, la moment condamnatul se deține în penitenciar, fapt ce denotă că stingerea executării pedepsei prin prisma art.275 pct.1) lit.a) Cod de executare, nu este tangibilă speței, urmând ca Sîrbu Nicolae să execute în continuare pedeapsa penală sub formă de închisoare.

Subsecvent, instanța de recurs în susținerea poziției sale va trece în revistă că Legiuitorul RM, prin adoptarea mecanismului compensator nu a urmărit instituirea la examinarea a fiecărei plângerii contrare art.3 CEDO, pentru perioada care nu poate fi împărțite la 10 zile de detenție, compensarea bănească a persoanelor aflate în custodia statului, or chestiunea dată în asigurarea interesului public, urmează a fi tratată în mod distinct, adică de a fi lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei, cu ulterioara lor examinare în procedură separată în ordinea art.473^2 Cod de procedură penală.

În atare împrejurări, instanța de recurs reține a fi pripită compensarea în valoare bănească în beneficiul condamnatului Sîrbu Nicolae, a sumei de bani în mărime de 150 lei, pentru perioada de 3 zile (din perioada de 1463 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), în situația în care, instanța nu și-a motivat efectiv soluția referitor la esența art.473^4 alin.(5) Cod de procedură penală, care s-a dovedit a fi una eronată, ce nu poate fi acceptată.

În continuare, Colegiul remarcă faptul că este neîntemeiată soluția instanței și în partea *perioadei* de detenție constatată de către instanța de fond, în care condamnatul Sîrbu Nicolae s-a deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău și în Penitenciarul nr.18 Brănești în condiții inumane și degradante.

Așadar, Colegiul penal conchide că la examinarea plângerii condamnatului, judecătorul nu a respectat normele procesuale pertinente cazului din speță, nu a verificat și elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, eronat calculând perioada deținerii condamnatului Sîrbu Nicolae în Penitenciarul nr.18 Brănești în calitate de condamnat.

În acest context, se atestă că în partea motivată a încheierii, cât și în partea dispozitivă a acesteia, instanța a reținut că potrivit materialelor cauzei, Sîrbu Nicolae s-a deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău și în Penitenciarul nr.18 Brănești în

perioada continuă de la 20.11.2019 până în prezent 22.11.2023, pe o perioadă totală de 1463 (una mie patru sute șaizeci și trei) zile.

Totodată, la baza încheierii din 22 noiembrie 2023, instanța a luat ca reper raportul administrației Penitenciarului nr.18 Brănești nr.2/4975, întocmit la 23.10.2023 conform art.473^3 alin. (2) Cod de procedură penală în care au fost elucidate condițiile de detenție în care s-a aflat condamnatul Sîrbu Nicolae anume în perioada 20.11.2019 până la 23.10.2023, data întocmirii raportului.

În așa mod, Colegiul penal conchide că prima instanță eronat a reținut în încheiere faptul deținerii lui Sîrbu Nicolae în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.18 Brănești în condiții contrare art.3 CEDO în perioada 20.11.2019 până la 22.11.2023, urmând a fi luat în considerație faptul că de la 23.10.2023 - data când a fost întocmit raportul și până la 22.11.2023 - data pronunțării încheierii, a trecut o perioadă de timp de 30 zile, iar instanța nu dispunea de un raport al administrației penitenciarului pentru evaluarea condițiilor de detenție în această perioadă de timp.

Astfel, în lipsa raportului întocmit conform art.473^3 alin.(2) Cod de procedură penală, prima instanță nejustificat a inclus perioada 23.10.2023-22.11.2023 în termenul deținerii condamnatului în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr.13 Chișinău și în Penitenciarul nr. 18 Brănești în calitate de condamnat.

Având ca reper cele enunțate, Colegiul penal conchide că încheierea contestată urmează a fi casată, cu pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în partea calculului zilelor în care condamnatul s-a deținut în Penitenciarul nr.18 Brănești, termenul pedepsei lui Sîrbu Nicolae, urmând a fi redus pentru deținerea condamnatului în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr.13 Chișinău și în Penitenciarul nr.18 Brănești doar pentru perioada continuă de la *20.11.2019 până la 19.10.2023*. Totodată, faptul dat nu-l împiedică pe condamnatul Sîrbu Nicolae de a depune ulterior plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție pentru perioada de după 19.10.2023.

Ca rezultat, se constată deținerea lui Sîrbu Nicolae în condiții inumane contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.18 Brănești în perioada continuă de la 20.11.2019 până la 19.10.2023, în total 1430 zile, în calitate de condamnat.

Astfel, în conformitate cu art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, ținând cont de totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicele

individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, Colegiul consideră oportun de a reduce pedeapsa condamnatului Sîrbu Nicolae cu 286 zile, pentru perioada de 1430 zile, în care s-a deținut în calitate de condamnat în Penitenciarul nr.13 Chișinău și în Penitenciarul nr.18 Brănești, cu calcularea 2 zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție.

Prin urmare, se reduce pedeapsa stabilită condamnatului Sîrbu Nicolae în total cu 286 zile.

Față de aceste considerente, Colegiul penal consideră că soluția instanței de fond, constituie temei pentru recurs, în acest sens urmând a fi pronunțată o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 22.11.2023, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Sîrbu Nicolae** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se admite, din alte motive decât cele invocate, cu pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează.

Se constată deținerea lui Sîrbu Nicolae în condiții inumane contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.13 Chișinău și în Penitenciarul nr.18 Brănești în total 1430 (o mie patru sute treizeci) zile, în perioada de la 20.11.2019 până la 19.10.2023, în calitate de condamnat.

În conformitate cu art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, se reduce pedeapsa condamnatului Sîrbu Nicolae cu 286 (două sute optzeci și șase) zile, pentru perioada de 1430 zile, în care s-a deținut în calitate de condamnat în Penitenciarul nr.18 Brănești, cu calcularea 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei stabilit lui Sîrbu Nicolae, se reduce în total cu 286 (două sute optzeci și șase) zile.

În privința perioadei rămase care nu poate fi redusă, în condițiile art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, instanța de judecată consideră necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare al pedepsei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Ghenadie Liulca

Judecătorii: Ludmila Iarmaliuc

Aurelia Andronache